

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1983

BRNO 1985

ANTROPOLOGICKÝ POSUDEK O VELATICKÉ KOSTŘE Z BOLERADIC /okr. Břeclav/

Milan Stloukal, Národní muzeum Praha

Při výzkumu v r. 1983 našel J. Peška v objektu č. 3 v Boleradicích defektní a silně poškozenou lidskou kostru. Lebka je mírně postmortálně deformována, takže lze bezpečně změřit jenom její délku /192 mm/; šířku lze vlastně jen odhadnout asi na 120 mm, což by znamenalo, že hodnota délkošířkového indexu je 62,5, tedy ultradolichokraní. Na mozkovně jsou pitvě otevřené švy, je vytvořena os apicis bipartitum. Čelo je klenuté se slabě vytvořenými tubera frontalia, středně silně nadoboční oblouky, ale výrazná glabella a tlustý horní okraj očníce. Z pánevní kosti je zachován jen zlomek, na němž je patrná úzká incisura ischiadica major, ale je zde vytvořen sulcus praeauricularis. Při určení pohlaví jsme vzali také v úvahu celkovou robusticitu postkranialního skeletu, výška postavy byla vypočítána na základě délky levé pažní kosti na 167 cm /nadstřední/. Diagnóza pohlaví není v tomto případě zcela bezpečná, ale jsou to pravděpodobně pozůstatky muže, který zemřel ve věku mezi 30 a 40 lety.

Anthropologische Beurteilung eines Velaticer Skelettes aus Boleradice /Bez. Břeclav/. Bei der Grabung im Jahre 1983 fand J. Peška in Objekt Nr. 3 ein defektes und stark beschädigtes menschliches Skelett /es fehlten u. a. beide rechtsseitigen Gliedmassen/. Die Diagnose des Geschlechtes ist mit Rücksicht zu dem schlechten Erhaltungszustand nicht ganz verlässlich, aber es handelt sich wahrscheinlich um Überreste eines Mannes, der im Alter zwischen 30 und 40 Jahren verstarb.

VELATICKÝ ŽÁROVÝ HROB ZE ŠLAPANIC /okr. Brno - venkov/

Jaroslav Hladký, AÚ ČSAV Brno
/Obr. 28/

V březnu 1983 zachránil Doc. dr. F. Kühn žárový hrob narušený při skrývce ornice na staveništi n. p. Krytina ve Šlapanicích v trati Vinohrady.

Po odstranění ornice se ve spraši vyrýsovala tmavošedá skvrna o průměru cca 6 m, snad sídlištní jáma. Při jejím severním okraji byly nalezeny tři nádoby, podle údajů nálezce byly obráceny dnem vzhůru. Zlomky spálených kostí byly umístěny jednak v hrncovité nádobě, jednak byly rozsypany kolem nádob. Spolu s kostmi byly v rýhované hrncovité nádobě nalezeny zlomky bronzového plechu a zlomek bronzového drátu - snad jehlice.

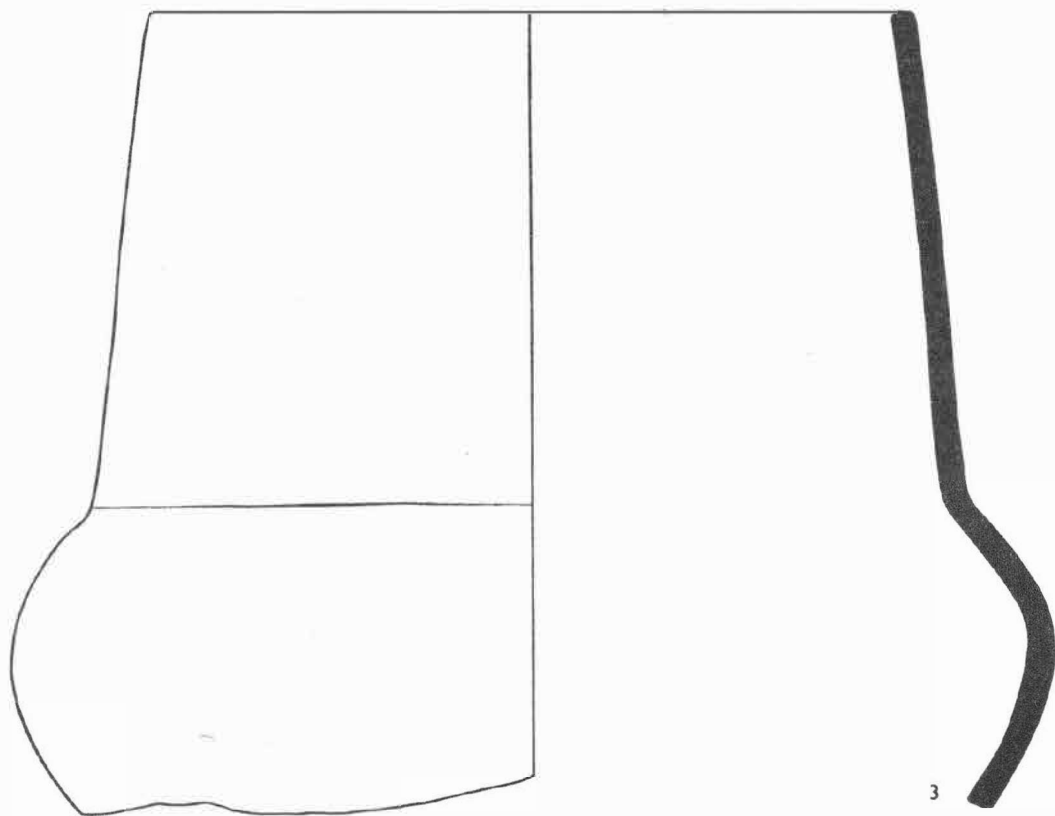
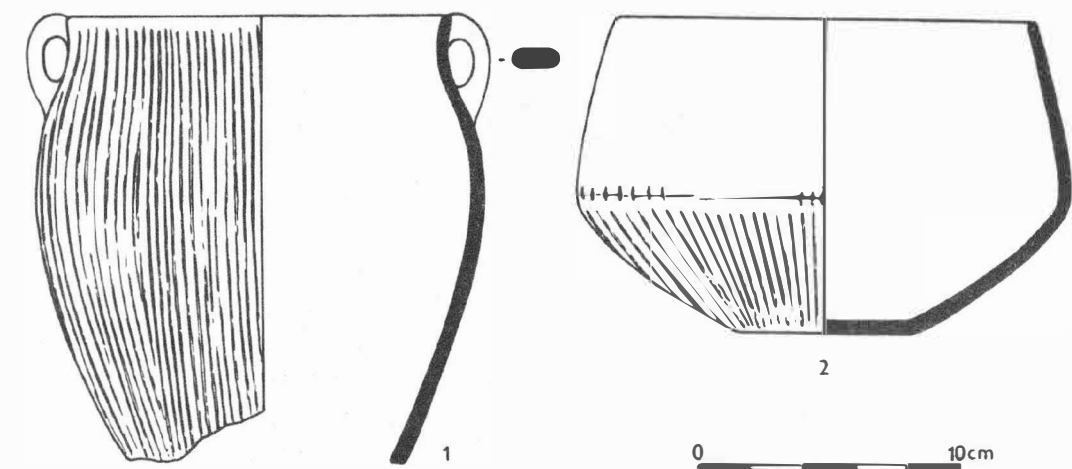
1. Dvouchý hrnec s mírně rozevřeným okrajem a povrchem zdrsněným svislými rýhami. Dno a spodní část výdutě chybí. Barva hnědá, v materiálu jsou patrné drobnější kamínky /Obr. 28:1/.
2. Dvojkónická nádoba s ostrým lomem. Na lomu skupiny svislých čárkovitých vrypů. Spodní část zdrsněná rýhováním. Barva černá /Obr. 28:2/.
3. Asi polovina horní části velké bezuché amfory. Hrdlo mírně kónické, plynule přechází do banatého, zřejmě nižšího těla. Spodní část se nezachovala. Barva hnědá až šedohnědá /Obr. 28:3/.
4. Zlomek bronzového drátu - pravděpodobně jehlice neurčitelného typu.
5. Čtyři drobné zlomky bronzového plechu.

Velaticer Brandgrab aus Šlapanice /Bez. Brno-venkov/. In der Flur Vinohrady wurde beim Abnehmen der Ackerkrume ein Brandgrab entdeckt, das vielleicht in einer Siedlungsgrube deponiert war. In dem Grab fand man ein gerilltes topfartiges Gefäß, ein doppelkónisches Gefäß, den oberen Teil einer henkellosen Amphore, vier Bruchstücke von Bronzeblech und das Bruchstück eines Bronzedrahtes - vielleicht von einer Nadel. Bruchstücke von verbrannten Knochen waren teilweise in dem topfartigen Gefäß deponiert, teilweise um die Gefäße verstreut.

ŽÁROVÝ HROB Z ROZHRANÍ STŘEDNÍ A MLADŠÍ DOBY BRONZOVÉ VE ŠLAPANICÍCH /okr. Brno-venkov/

Čeněk Staňa, AÚ ČSAV Brno
/Obr. 22:1/

Při výstavbě cihelny na návrší severně od kostela ve Šlapanicích, okr. Brno-venkov, bylo na jaře 1983 zachyceno mladohradištní kostrové pohřebiště¹. Při záchranném výzkumu dne 12. 5. 1983 jsem prohlédl celou plochu staveniště o rozloze asi 500 x 200 m, na níž byla buldozery odhrnuta ornice. Ve vzdálenosti 28,60 m jihovýchodně /141°/ od nejvyššího bodu návrší /kóta 268,1 / se podařilo objevit jeden žárový hrob. Vrstva ornice byla v uvedených místech asi 50-60 cm mocná. Popelnice byla zapuštěna 20-25 cm do sprášového podloží, její horní část zasahovala do ornice. Poslední zemní práce dovršily zkázu části nádoby nad max. výdutí, z níž byl jen kousek vmáknut dovnitř a tak zachráněn pro rekonstrukci. Z hlíny v nádobě jsme získali jen několik málo drobných spálených kostí. Za popelnici postoužila velká bezuchá amfora a

Obr. 28
 Šlapanice /okr. Brno-venkov/. Žárový hrob velatické kultury. - Brandgrab der Velatice -Kultur.

P ŘEHLED V Ý Z K U M Ů 1983

Vydává:	Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef P o u l í k
Redaktoři:	Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Řihovský
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě:	stříbrné nákončí opasku z kostrového hrobu z období stěhování národů v Boroticích /okr. Znojmo/
Tisk:	Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo:	ÚVTEL - 73332
Vydáno jako rukopis:	400 kusů - neprodejně